

Notat til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i sagen om Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen
(beretning nr. 14/99)

1. I mit supplerende notat af 4. september 2001, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2000, s. 118, redegjorde jeg for den fortsatte udvikling i sagen om Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen.

Jeg oplyste således, at jeg ville følge det videre arbejde med:

- evaluering af Handleplan 99
- måling af fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005
- udvikling af mål for og måling af effekt
- udvikling af mål for og måling af produktivitet
- udvikling af mål for og måling af kvalitet
- opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne
- opbygning af et ledelsesinformationssystem, herunder arbejde med løsning af problemerne vedrørende Arbejdstilsynets Informationssystemer (ATIS).

2. Rigsrevisionens opfølgning har omhandlet systemerne, som Arbejdstilsynet benytter i planlægningen, prioriteringen og styringen af resurseindsatsen i relation til tilsynsfunktionen.

3. Rigsrevisionen har løbende bedt Beskæftigelsesministeriet og Arbejdstilsynet redegøre for opfølgningen på undersøgelsen af Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen. Notatet er baseret på disse redegørelser samt på gennemgang af relevante styringsdokumenter og eksternt udarbejdede analyser og undersøgelser i relation til Arbejdstilsynets tilsynsfunktion, herunder resultatkontrakter for Arbejdstilsynet 2005-2008, centerkontrakter 2005 for 2 af tilsynscentrene, statusrapport over effektevaluering i Arbejdstilsynet samt overvågningsrapporter vedrørende virksomhedernes forebyggende aktiviteter og udviklingstendenser i arbejdsmiljøet for de 7 visioner i handlingsprogrammet om et rent arbejdsmiljø 2005.

Rigsrevisionen har tillige i 2003 og 2006 under revisionsbesøg gennemgået Arbejdstilsynets ledelsesinformationssystem og opfølgning på påbud gennem ATIS.

Evaluering af Handleplan 99 – jf. pkt. 7 i mit supplerende notat

4. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det på daværende tidspunkt ikke var muligt at gennemføre en effektvurdering af Handleplan 99.

5. Arbejdstilsynet har oplyst, at Arbejdstilsynet ikke kan gennemføre en egentlig effektmåling af indsatsen vedrørende første runde af 10 farlige job, der er omtalt i Handleplan 99, fordi Arbejdstilsynet ikke har foretaget en førmåling.

Arbejdstilsynet har imidlertid oplyst, at Arbejdstilsynet er i færd med at gennemføre effektmålinger vedrørende de 10 farlige job, der blev udpeget i foråret 2001.

Måling af fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005 – jf. pkt. 4, 5 og 6 i mit supplerende notat

6. Jeg konstaterede i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet ikke havde redegjort for alle centrale elementer i Handlingsprogram 2005.

Rigsrevisionen har efterfølgende gennemgået rapporterne ”Overvågning 2003 – Udviklingstendenser i arbejdsmiljøet for de syv visioner i handlingsprogrammet om et rent arbejdsmiljø år 2005” og ”Overvågning af fremdriften i arbejdsmiljøarbejde i virksomhederne 2004”, hvor Arbejdstilsynet redegør for, hvor langt Arbejdstilsynet er nået i relation til handlingsprogrammet. Gennemgangen viste, at indikatorerne til overvåg-

ning af fremdriften, som Arbejdstilsynet anvender i rapporterne, dækker de centrale elementer i Handlingsprogram 2005.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

7. Jeg konstaterede endvidere i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet i ”Overvågningsrapport 1999” ikke redegjorde for konkrete målsætninger og målbare delmål i relation til handlingsprogrammet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at de 2 overvågningsrapporter indeholder målsætninger og delmål, som Arbejdstilsynet anvender til at følge op på fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005.

8. Jeg fandt desuden i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet, i det omfang det var muligt, burde inddrage overvejelser om sammenhænge mellem Arbejdstilsynets aktiviteter og effekten på handlingsprogrammets centrale elementer i overvågningsrapporterne.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der i de 2 overvågningsrapporter indgår overvejelser om sammenhænge mellem årsag og virkning i vurderingen af fremdriften.

Udvikling af mål for og måling af effekt – jf. pkt. 24 i mit supplerende notat

9. Jeg fandt i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet kun i meget begrænset omfang havde opstillet mål for og udførte målinger af effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter.

10. Det fremgår af Arbejdstilsynets rapport ”Status over effektevaluering i Arbejdstilsynet 2003 og 2004”, at Arbejdstilsynet i løbet af 2003 og 2004 iværksatte 18 effektevalueringer, der skulle måle effekter af Arbejdstilsynets aktiviteter i relation til det faktiske arbejdsmiljø på virksomhederne. Af de 18 effektevalueringer er 2 senere udgået på grund af utilstrækkeligt datagrundlag. Der foreligger afrapportering af 8 af de resterende 16 effektevalueringer. Arbejdstilsynet forventer at have afrapporteret alle 16 evalueringer ultimo 2007.

11. Arbejdstilsynet har i relation til de 16 effektevalueringer opstillet generelle mål for, at der sker en reduktion i antallet af ansatte, der er udsat for de arbejdsmiljøbe-

lastninger, som evalueringerne omhandler. Disse mål for effekt er indarbejdet i såvel kontrakterne for Arbejdstilsynets lokale enheder som Arbejdstilsynets resultatkontrakt.

Arbejdstilsynet har imidlertid ikke kvantificeret de generelle mål, idet disse ikke angiver, hvor høj virksomhedernes efterlevelseshøjde og reduktionen i antallet af ansatte, der er udsat for arbejdsmiljøbelastning, skal være, for at målene er opfyldt.

Arbejdstilsynet har oplyst, at det skyldes, at det er første gang, der udføres effekt-evalueringer, og at Arbejdstilsynet arbejder på at opstille kvantitative mål for effekt.

12. Jeg finder det samlet tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet arbejder med at måle effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter systematisk. Jeg finder det desuden tilfredsstillende, at der indgår mål for effekt i kontrakterne for de lokale enheder og Arbejdstilsynets resultatkontrakt, og at Arbejdstilsynet arbejder videre med at udvikle kvantitative mål for effekt.

Udvikling af mål for og måling af produktivitet – jf. pkt. 9 og 14 i mit supplerende notat

13. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det var vigtigt, at Arbejdstilsynet beregnede produktivitetsmål, der kunne anvendes som styringsinformation i relation til de lokale enheder og den centrale enhed. Jeg fandt det således hensigtsmæssigt, at Arbejdstilsynet indarbejdede relevante produktivitetsmål i kontrakterne for både de lokale enheder og den centrale enhed, samt at Arbejdstilsynet anvendte produktivitetsmålinger til at foretage benchmarking mellem de lokale enheder.

14. Arbejdstilsynet blev i 2004 omstruktureret, hvilket indebærer, at Arbejdstilsynets lokale enheder (16 kredskontorer) blev erstattet af 4 tilsynscentre. Arbejdstilsynets centrale enhed indgår centerkontrakter med de 4 tilsynscentre, der opstiller mål for centrene tilsynsvirksomhed.

Rigsrevisionens gennemgang i 2006 af Arbejdstilsynets resultatkontrakt samt 2 af centerkontrakterne viste, at kontrakterne indeholder relevante mål for produktivitet. Arbejdstilsynet anvender desuden målinger af produktiviteten til benchmarking af tilsynscentrenes opfyldelse af målene i centerkontrakterne.

Beskæftigelsesministeriet har i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005, pkt. 191, oplyst, at der i 2007 vil blive indført et nyt koncept for resultatkontrakterne.

Konceptet vil styrke afrapporteringen ved anvendelse af tidsserier, og færre resultatkrav vil give bedre plads til analyser i årsrapporten.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Udvikling af mål for og måling af kvalitet – jf. pkt. 16 i mit supplerende notat

15. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det var mindre tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet ikke fulgte op på kredsens anvendelse af kvalitetsprocedurer.

16. Arbejdstilsynet gennemførte i 2001 for første gang interne auditeringer af kvaliteten af kredsens tilsyn.

Med udgangspunkt i auditeringerne har Arbejdstilsynet foretaget analyser af auditeringsresultaterne i relation til de enkelte kredse og kredsene samlet. Arbejdstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på målopfyldelsesgrad, emner og områder, som kredsen skal være opmærksomme på, samt forbedringspotentialer og anbefalinger.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

17. Arbejdstilsynet har i forbindelse med omstruktureringen i 2004 indføjet mål for kvalitet og tilsynscentrenes efterlevelse af kvalitetsprocedurerne i centerkontrakterne. Arbejdstilsynet har siden da gennemført årlige auditeringer af tilsynscentrene. Auditeringens fokusområde er angivet i arbejdstilsynets resultatkontrakt for det pågældende år, og auditeringsresultatet indgår i benchmarking af tilsynscentrenes tilsynsvirksomhed.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne – jf. pkt. 25 i mit supplerende notat

18. Det fremgik af mit supplerende notat, at jeg ville holde mig orienteret om Arbejdstilsynets opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne i relation til resurseanvendelse.

19. Arbejdstilsynet har oplyst, at Arbejdstilsynet til og med 2004 har fulgt op på kredsens og efterfølgende tilsynscentrenes anvendelse af prioriteringskriterier til ud-

trækning af virksomheder til tilsynsbesøg. Fra 2005 er prioriteringskriterierne ikke længere relevante, da Arbejdstilsynet som følge af arbejdsmiljøreformen skal screene samtlige virksomheder i Danmark i løbet af de næste 7 år og gennemføre efterfølgende tilsyn på de virksomheder, der ikke umiddelbart ser ud til at leve op til lovens krav. Screeningen træder i stedet for Arbejdstilsynets tidligere prioriteringskriterier.

Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Opbygning af et ledelsesinformationssystem, herunder arbejde med løsning af problemerne vedrørende ATIS – jf. pkt. 27 og 28 i mit supplerende notat

20. Det fremgik af mit supplerende notat, at jeg ville følge Arbejdstilsynets etablering af et ledelsesinformationssystem, der sikrer systematisk og ensartet opfølgning vedrørende resultater, kvalitet, produktivitet og effekt.

21. Arbejdstilsynets ledelsesinformation består i dag af en række faste rapporter og status- og resultatopgørelser. Rigsrevisionens gennemgang i 2006 af Arbejdstilsynets centrale enheds anvendelse af ledelsesinformationen viste, at Arbejdstilsynet sammenfatter målrappporter fra tilsynscentre. Arbejdstilsynet anvender rapporterne til benchmarking mellem centrene af resultater, kvalitet, produktivitet og effekt.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet indsamler systematisk og ensartet ledelsesinformation, og at Arbejdstilsynet anvender ledelsesinformationen aktivt til at følge op på og sammenligne tilsynscentrenes målopfyldelse i relation til centerkontrakterne.

22. Jeg fandt det i mit supplerende notat utilfredsstillende, at Arbejdstilsynet ikke havde udviklet et system, der gjorde det muligt at se, hvilke påbud der var afgivet, hvornår tilbagemelding skulle foreligge, og hvorvidt tilbagemeldingen var modtaget.

23. Arbejdstilsynet har videreudviklet ATIS således, at ATIS i dag giver mulighed for systematisk opfølgning på påbud og tilbagemeldingsfrister for virksomhederne. Arbejdstilsynet har desuden udbygget ATIS, så måling vedrørende virksomhedernes efterlevelse af Arbejdstilsynets påbud fra januar 2006 bliver mindre resursekrævende, fordi målingen kan foretages via dataudtræk i ATIS.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Sammenfatning

24. Jeg finder sammenfattende, at Arbejdstilsynets tiltag gør Arbejdstilsynet bedre i stand til at styre tilsynsfunktionen og varetage sin tilsynsopgave.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet nu tilvejebringer et datagrundlag for at evaluere effekten af indsatsen vedrørende de farlige job udpeget i 2001. Jeg finder det desuden tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet overvåger fremdriften i arbejdsmiljøet i relation til Handlingsprogram 2005.

Jeg finder det derudover tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet anvender produktivitetsmålninger og indfører mål for kvalitet i tilsynscentrenes tilsynsvirksomhed, samt at Arbejdstilsynet arbejder med at måle effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter systematisk. Det er desuden tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet har etableret et ledelsesinformationssystem, der muliggør systematisk opfølgning på påbud og tilbagemeldingsfrister for virksomhederne.

Jeg betragter derfor beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo